

ВСЕСВІТ

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА 4

К 876

№2

РУЧКИ САМОПИШУЩИЕ

всех систем, пер-
золотые неизна-
вающиеся испра-
ляет и делает новы
артель „АВТОПЕРО
Технорук БОРМА
Площадь Урицкого, №
6. Воскресенская.

НОВИНКА

ДОМАШНИЙ ЭЛЕКТРОТЕХНИК САМОУЧИТЕЛЬ

Устройство домашнего освещения, звонков, сигнализации, телефонов. Изготовление гальванических элементов, аккумуляторов, трансформаторов, выпрямителей. Радиоприемные установки, детекторные, ламповые с антенной и без антенны. Электрооборудование клубов и изб-читален, установка проекционных фонарей и кино-аппаратов, электрооборудование **КЛУБНЫХ СЦЕН** и проч. с 138 рис. и пояснит. чертеж. Цена 2 р. 75 к. с пересылкой.

Книжный склад „КНИГОВЕД“, Москва 19, ул. Герцена, № 22, БИС.

ПАМЯТНИКИ, ОГРАДЫ, ЛЕСТНИЦЫ,

ПОДОКОННИКИ, ТРОТУАРНЫЕ ПЛИТЫ,

ВАЛЬЦЫ-ЖЕРНОВА, ЖЕЛЕЗО-БЕТОННЫЕ КОЛЬЦА,

ЭЛЕКТРОРАСПРЕДЕЛИТЕЛЬНЫЕ ДОСКИ.

Обработка: мрамора, гранита, лабрадора, песча-
ника, железобетона, мозаики и искусств. камней.

Умберто Соммавилла, Харьк.

(близ Воскресенск. церкви) Екатерининск. ул.,
№ 4, трамв. № 4.

ИЗБАВИТЬСЯ

НАВСЕГДА

от мозолей, бородавок и пота
МОМЕНТАЛЬНО

от крыс, мышей, клопов,
тараканов и др. паразитов
может каждый только
„продуктами Л. ГЛИКА“

1. „Эксоль“ уничтожает мозоли и бородавки с корнем и безвозвр. Р. 2. — к.
2. „Javol“—рад. средство от пота . Р. 1. 90 к.
3. „Клопин“—уничтожает клопов в 15 минут Р. 1. 75 к.
4. „Клопин“—тройной размер . Р. 3. 50 к.
5. „Тараканон“—истребляет тараканов в сутки Р. 2. — к.
6. „Тараканон“—двойной размер . Р. 3. — к.
7. „Крысомор“—радикально истребляет крыс и мышей . Р. 2. 50 к.
8. „Антипаразит“—идеальн. средство от вшей и блох . Р. 1. 50 к.
9. Краска для метки белья несмываемая Р. 3. — к.

Цены указаны с УПАКОВКОЙ и ПЕРЕСЫЛКОЙ.

Качество продуктов гарантировано. Заказы высы-
лаются немедленно по получении их стоимости.

При чем, если заказ достигает суммы Руб. 5. —
дается скидка в 15%.

И. Е. ТОЛЬЦ.

Адрес: Москва, Мясницкая, Кривоколенный переулок, 1.
Почтовый ящик № 980.

МАРКИ, БОНЫ, МОНЕТЫ, МЕДАЛИ

ОТКРЫТКИ

КОЛЛЕКЦИЯМИ, СЕРИЯМИ И ЕДИНИЧН. ЕКЗЕМП.

ПОКУПАЕТ и ПРОДАЕТ

ЮЖНОЕ ОБЪЕД. ОТД. СОВ. ФИЛАТ. АССОЦИАЦИИ

ВСЕГДА ИМЕЕТСЯ

= БОЛЬШОЙ ВЫБОР =

ЛУЧШИЙ ПОДАРОК ДЕТЯМ —

АЛЬБОМ ДЛЯ МАРОК

ПОДПИСЫВАЙТЕСЬ НА ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ

— БЮЛЛЕТЕНЬ-ПРЕЙСКУРАНТ —

Южн. Об'ед. Отд. Совет. Филат. Ассоциации

ПОДПИСНАЯ ПЛАТА НА ГОД — 1 руб. 50 коп. с ПЕРЕСЫЛКОЙ

ПРОБНЫЙ № ВЫСЫЛАЕТСЯ ЗА 15 КОП.

НА ВСЕ ВОПРОСЫ — МАРКУ НА ОТВЕТ

Всю корреспонденцию адресовать: Харьков, почтовый ящик 234

:: АДРЕС МАГАЗИНА — ХАРЬКОВ, УЛ. СВЕРДЛОВА, № 18 ::

Харьк. Произв.-Склад.-Сырьевое Кооперат. Т-во „ЧУЛОЧНИК“

Адрес: Красные ряды № 37-38. телефон № 46-43.

вырабатывает чулки, носки, трикотаж, имеет ткацкую фабрику

по выработке головных платков.

№ 20
13-20 травня
1928 року

ВСЕСВІТ

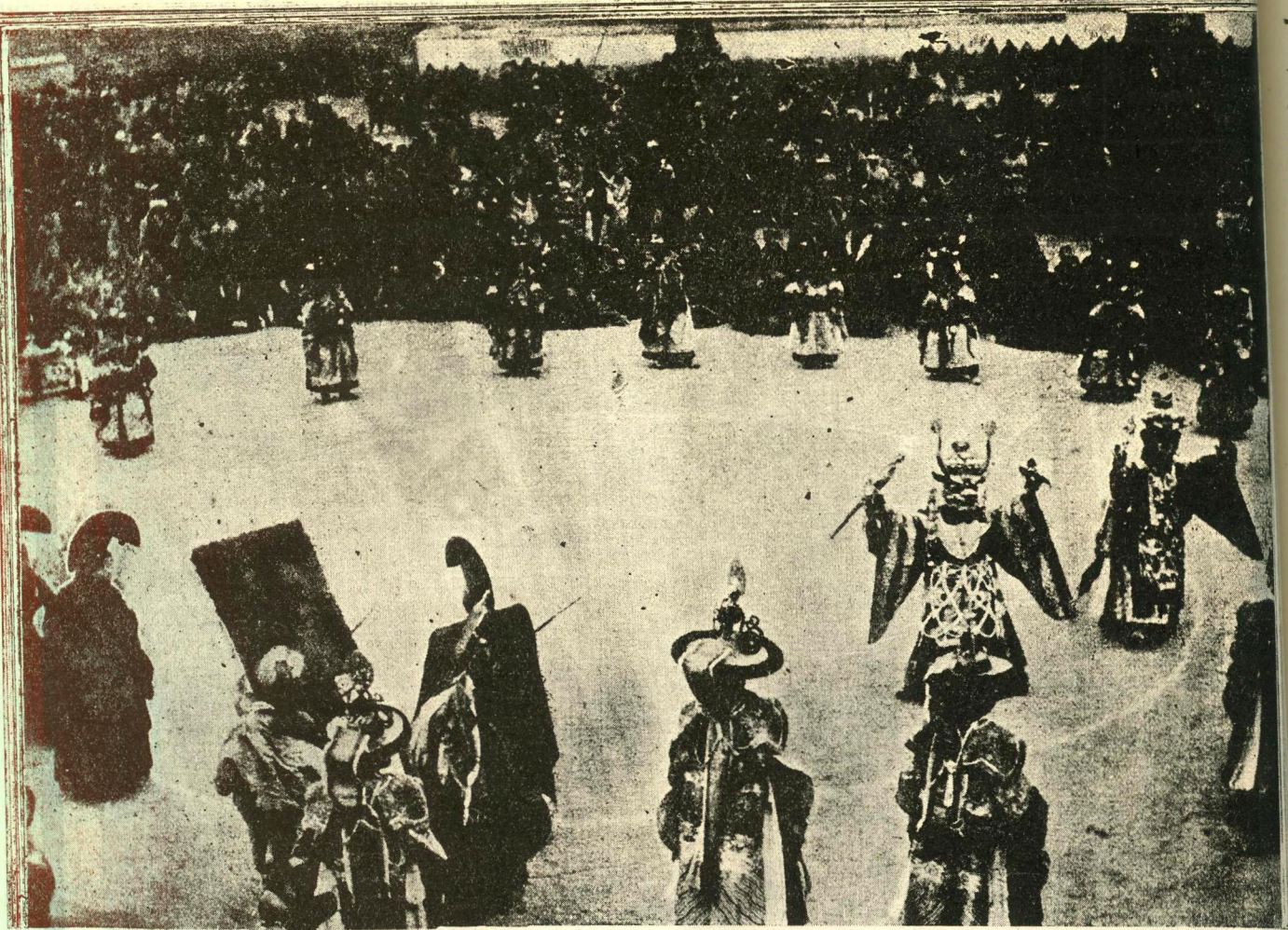
ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

ОЛЕКСАНДР ДМИТРОВИЧ ЦЮРУПА,

Член Президії ЦВК Союзу РСР і заступник голови Ради Народніх Комісарів Союзу РСР та Ради Праці й Оборони. Помер вночі проти 8 травня від параліжу серця

Чортів танок

В МОНГОЛЬСЬКОМУ МАНАСТИРІ

СУХО, дико, одноманітно, сірий пісок аж до обрію. Ледве помітна сіра дорога. На дорозі довга різнокольорова змія—караван. Чоловіки, жінки, діти. Всіма кольорами райдуги грає вбрання жінок, блищать ювелірні оздобы зі срібла, бірюзи та коралу. Поволі вся ця яскравість припадає сірим піллом Невеличка частина найбідніших іде пішки, а більшість—на конях та верблюдах.

Це—богомільці. Далеко-далеко в глибині сірої пустелі, лежить мета їхньої подорожі—монастир. Білі, рівні, високі стіни, під золотими дахами чітко виділяються з сірого тла похмурої пустелі.

Богомільців за сотні кілометрів важкої подорожі чекають тут достойні нагороди. Фанатична фантазія монахів за сотні років існування храму подбала про це. На кожнім кроці—дыва, жахи, танки й інші розваги.

В головній печері міститься величезна статуя самого Маїтреї, „наймилостивішого Будди“. Це той самий Будда, що має згодом з'явитися на землю і принести всім своїм вірним, чиї душі до того часу вперто гинуть, повне порятуння. Коли це саме буде, звичайно, ніхто не каже: творці релігій іноді досить добре передбачають майбутнє. Очевидно це буде як раз тоді, коли з'явиться вдруге християнський Христос та вперше єврейський Месія. Досить точний термін.

Монастир стоїть у місцевості, що вигідно відрізняється від одноманітності пустелі пригорками, долинами, скелями. До скель приліплено, як гнізда ластівок, будинки монастиря.

По долині, повз високі скелясті пригорки, рухається поволі величезна юрба людей. Ідуть пішки, бо мета сьогодні значно ближче, ніж було тоді, коли ці маси їхали крізь пустелю караван за караваном.

На обрії, де сходяться чорним кутом дві шерехи пригорків, стоїть храм,

Накопичення білих будівель у масивному, подібному до сучасного кубістичного, примітивному тибетському стилі. Будівлі вкрито золотими дахами, що сяють на сонці.

Біле з золотом — комбінація і наших церков. Темний, стомлений натовп дивиться на храм з захопленням. Тим хто його ще не бачив, давно розповідали про ці велетенські кубічні кам'яні білі будівлі, про блиск золотих дахів, про таємниці темних капличок.

Манахи, що збудували храм у пустелі, — не погані психологи. Те, що далеко, до чого дістатися тяжко, що бачиш лише зрідка — і ціну і цікавість має більшу і показати в ньому легко лише те, що потрібно хазяїнам. Тубільці темні, майже дикуни, і релігія ще не примушена індустріялізуватися як по культурних країнах, де всікі святі речі легко приступні кожному, де можна стати, скоро на чергу мусить стати справа радіофікації церковних служб, і інші сучасні технічно-досконалі методи обслуговування релігійних запитів споживачів. Монгол же ладен іще їхати кілька днів по пустелі, щоб за відповідну плату одержати релігійне задоволення, або надію на „чудесну допомогу“ хоробі, або за тим, щоб разом зі своїми копійками лишити у ніг кам'яних та дерев'яних потвор свої темні людські горе, сум, тривогу — весь тягар життя. Бо само це горе, хоробі, все що в болізного й ненормального в людським житті, все це, вкриті міцною коростою несвідомості, людської темряви, — це і є той плодючий ґрунт, де пишно розквітає всяка релігія. На чистому, здоровому, людському тілі й духові їй нігде пустити коріння...

В храмі богомільці можуть побачити цілу низку найрізноманітніших богів.

Є тут і ніжні жіночі постаті, от як богиня-мати Дара Ехе, є повторні страховська, як Магакала з вогненим волоссям, „Великий чорний“ з шістьма руками, і в одній з них тризуб. У нього троє очей, по одному для минулого, сучасного й майбутнього. Всю його істоту прийнято скаженою і відрубані голови ворожих йому чортів оздоблюють його постать. Якогось демона він з божевільним запалом давить ногами. — Але богомільцям роз'яснюють, що як раз цього бога боятися не доводиться, бо він загальний вартовий, що охороняє чортів намет кожного з богомільців.

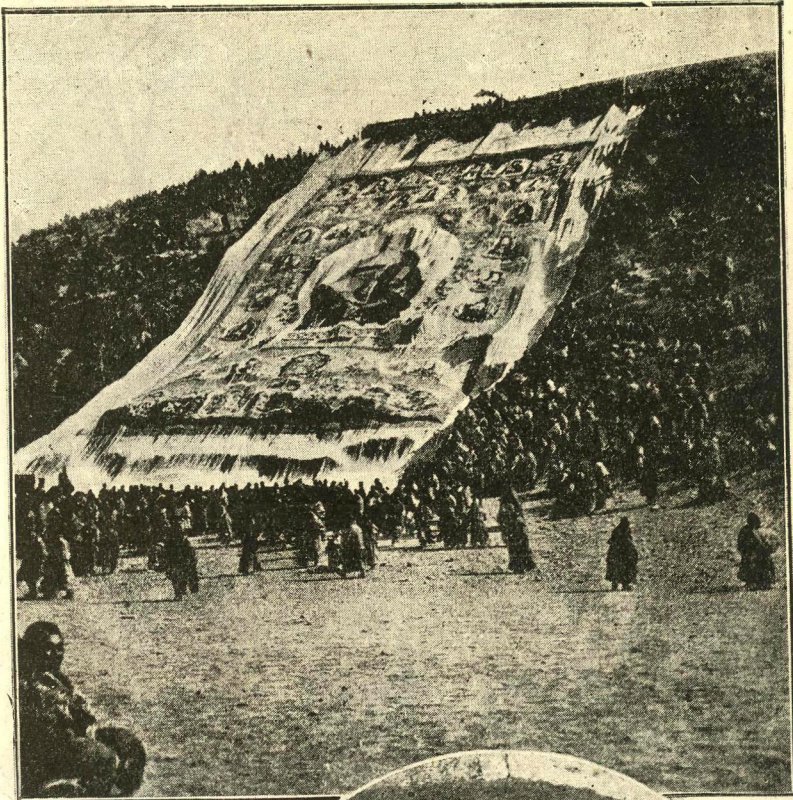
Близько храму зустрічає богомільців іще один

ефектний номер. Вигук: „Зонкаба, Зонкаба!“ раптом вириваються з уст усієї юрби. — На азбіччі гори, метрів на 60, протягся самий великий у світі килим. Чудесні фарби цього дивовижного створення мистецтва і примітивної ручної техніки грають на сонці.

На килимі образ бога Зонкаби. Зонкаба був колись людиною. Років з 500 тому він

„Священний“ барабан

відновив стару релігію і на її ґрунті заснував „жовту“ церкву.

Лами (попи), одягнені в складний одяг жовтого кольору та в руді шапки з овчої вовни моляться перед килимом по книжках у жовтихобкладках загорнутих у жовті хустки.

Богомільці лізуть угору повзбіччя, щоб подивуватися окремими частинами килиму та глянути на долину з гори.

І знов-таки подивитися є на що. На рівному місці в долині намальовано крейдою велике коло. В центрі його в трикутному ящиківі лежить священна офіра — постать людини, виліплена з тіста. Ясна річ, що колись у цей ящик клали не сурогат з тіста, а справжню живу людину. Але щасливі часи кривавих ласощей минулися й для монгольських богів. Мета церемонії — знищити всіх злих духів, чортів, що шкодять людині. Вважається, що в цій тістяній ляльці всі ці чорти позбиралися докупі і покійно чекають на загибель. Правда, для цього потрібен ще танок. Виходять лами, одягнені в найбільш фантастичні костюми з шовку, зі страшними безглуздими масками на головах, починається музика, дере вуха здоровенний барабан, дотепно вставлений на спеціальному возикові — і починається танок. Потворні постаті на-

Один зі старовинних Будд. Вгорі — велетенський килим з образом бога Зонкаби

ВЕСНЯНІ ДНІ НА ХАРКІВЩИНІ

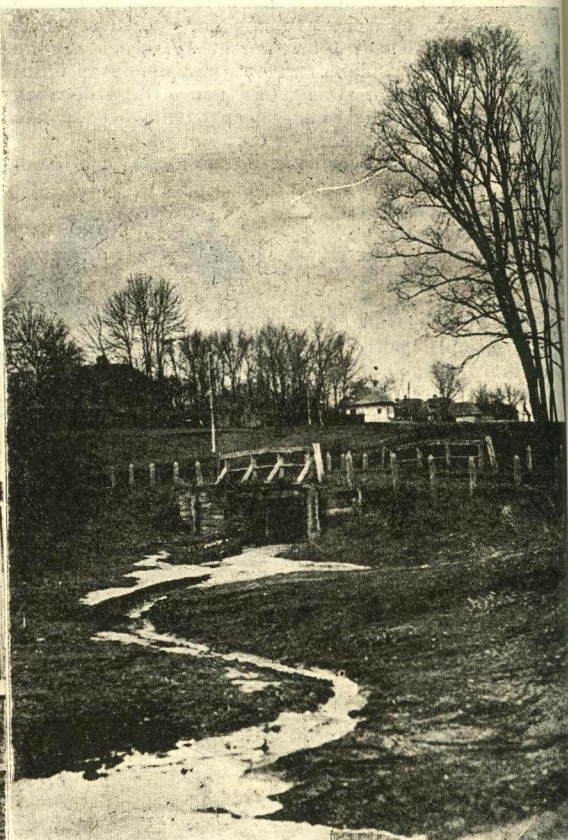
На околиці— село Миньківка

З міста додому

На сонці. Село Пилипівка

Гребля. С. Миньківка

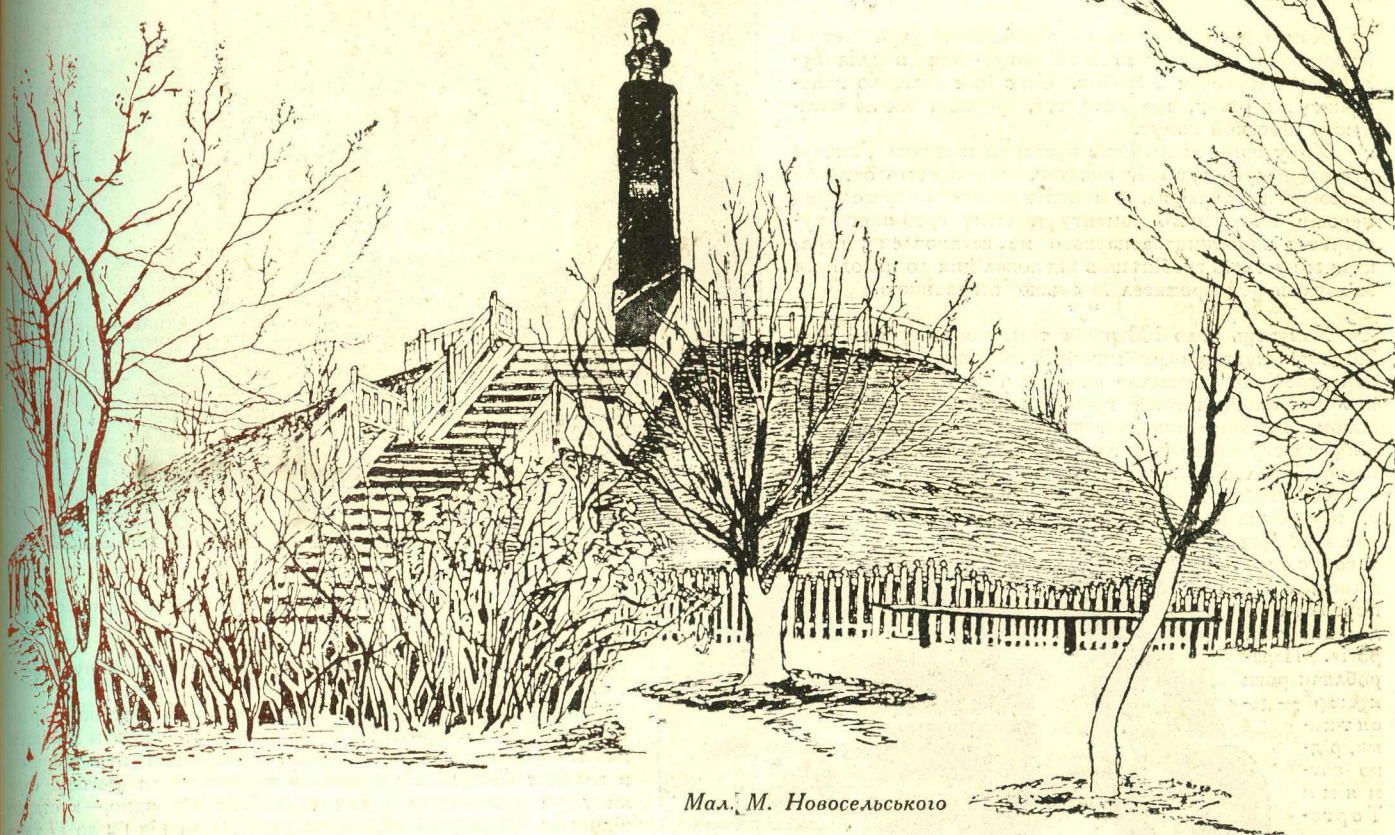
ближуються спіралями до центру, круяться навколо тістяного приміщення всіх чортів—ззову розбігаються. Музика грає, барабан гримав. Щоб веселіше було, танок перебивається кількома комедійними інтермедіями. Правда, нормальному оку ці спеціальні інтермедії тяжко відрізнити від усього танку, що весь справляє однакове безглуздо-комічне враження. Коли лами досить уже натанцювали можливостей знищити чортів, раптом з'являється „він“, „князь печери“, постать найбільша за всіх. Одягнена в маску бика. „Він“ плигає, як цап. Три скоки—і він у центрі, біля зібрання всіх чортів. З ящика знімають по-

кришку і „він“ встромяє тістяному чоловічкові в те місце, де мусить міститися серце, триганий кінджал. Кінджал звичайно теж святий. Всі чорти та злі духи, таким чином, гинуть остаточно за одним заходом.

Дуже просто й гарно. Невідомим лишається тільки одне—звідки знову й знову беруться все нові чорти, що їх кожного разу „князь печери“ знищує всіх до щенту. Але такими загадковими речами повна кожна релігія. Чому ж ця релігія, що проквітає в диких пустелях Монголії, мусить бути гіршою?

С. Лесько

НА МОГИЛУ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Мал. М. Новосельського

Раннім ранком 2 травня відплив од Київської пристани пароплав „Петровський“. Екскурсія до Канева, на могилу Шевченка, в повному зборі. Пароплав завантажено людською лавою над міру.

На могилу вирушає Шевченківський Комітет, члени Академії Наук, письменники, журналісти, громадські та наукові діячі Києва і Харкова. На пароплаві т. т. Озерський, голова Укрнауки Христовий, письменник Панаїто Істраті.

2 травня. Ласкавий, сонячний день. Круті береги Дніпра, що піднявся майже на 3 аршини, прибрана, святкова маса. Селяне вітають „плавучий інтернаціонал“—так назвав пароплав голова Шевченківського Комітету.

Притишено ходу коло Переяслава. Делегації селян із Луковиць і Зарубенця. Прапори. На човнах селяне підпливають до пароплава. Де-хто вирушає на могилу разом з екскурсією.

За Каневом пароплав припливає прямо до берега, майже коло самої арки, звідки покручені сходи ведуть до могили.

Самі сходи прикрашено табличками зі словами з „Заповіту“. Екскурсія хутко тягнеться нагору, до гори, де могила і пам'ятник. До величезного натовпу селян, що прийшли на могилу з найближчих сел Шевченківщини, говорить наркомос УССР тов. Скрипник.

Про культурне піднесення, про соціальне розкріпачення трудящих, про здійснення ідей великого кобзаря.

І відповідаючи на привітання від імени уряду та ЦК партії, несеться в неосяжні простори і безмежну гладінь дніпровських вод могутнє, хорове „слава!“. Якась особлива бадьорість звучить у словах промовців. Говорять т. т. акад. Корчач-Чепурківський, Озерський, Панаїто Істраті і багато інших.

Проводиться урочисте засідання Шевченківського Комітету. Горб могили декоровано. З Києва привезено квіти. До вечора зятаглися свята. І коли сонце стало поринати в тиху гладінь Дніпра, пароплав відплив, забравши гостей, що прибули на могилу з далеких місць. Відплив один, а все літо безперервно прибуватимуть інші—пароплави, човни, дубки. Так рік-у-рік.

14.000 екскурсантів відвідало могилу минулого літа. Всі вони, відвідавши могилу, розходяться по хатинах, що притулилися в балках, коло славетного горба. Так було. Тепер вжито заходів до організованого обслуговування гостей Тараса Григоровича. Внизу, коло самого берега, намічено збудувати готель. Вжито також заходів до організації художніх сил для розробки питання про новий справжній пам'ятник Т. Г. Шевченкові.

ПЕРШЕ ТРАВНЯ В СТОЛИЦІ УКРАЇНИ

Фото „Рамай“

Робітники „Червоного Хреста“ на першотравневій демонстрації

ХОМУТЕЦЬКІ ГРЕБІННИКИ

Допис Г. А. Рогозівського Фото П. А. Кузьменка

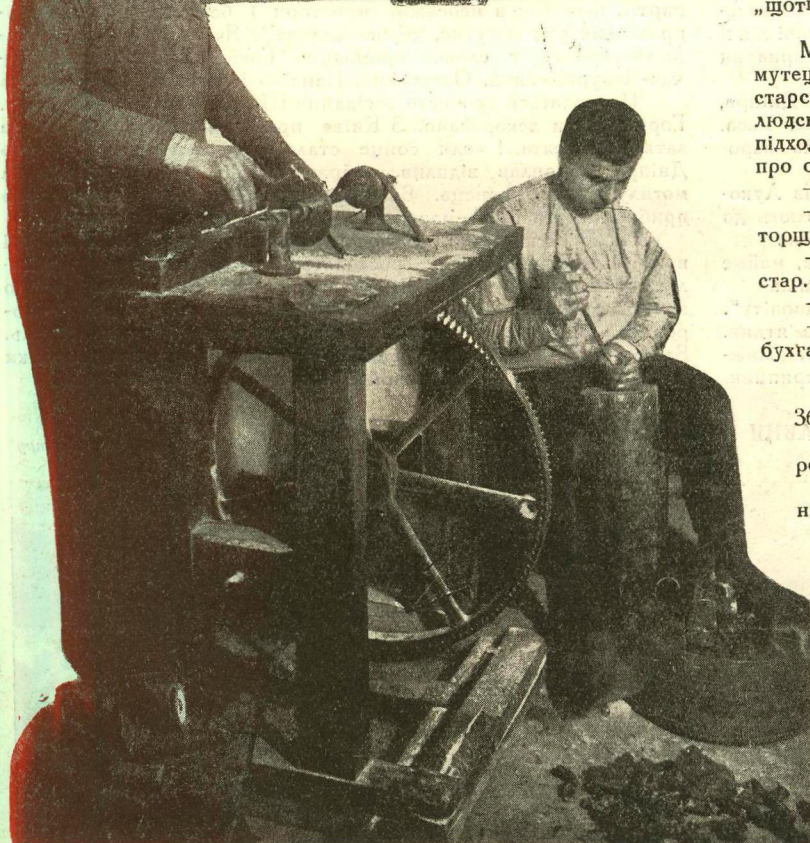
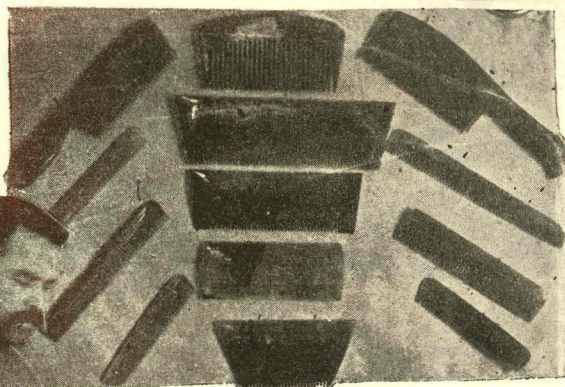
Хомутець на Лубенщині, відзначений українською історичною літературою XVII віку,—одне з найпопулярніших містечок України. Своє ім'я містечко запозичило від річки, що тече тут, формою своєю нагадуючи кінський хомут.

Хомутець—специфічне кустарне містечко. Гончарі кустарі ведуть тут свій початок, як свідчить остання археологічна знахідка, з моменту великого переселення народів. Історичного моменту початку гребінного кустарного виробництва науково не встановлено; перекази ж кустарів гребінників від покоління до покоління зв'язують цей промисел із сивою старовиною.

Хомутець коло 100 років тому нараховував 15—20 дворів кустарів-гребінників. В дні розквіта селян „гребінне“ ремесло ширшав і з 20 доходило до 200 дворів. Розвиткові гребінного ремесла особливо допомагали збірщики щетини, що збирали також гребінці та скуповували рогову сировину по всіх селах широкої кол. Росії.

На початку 80-х років кустарі виробляли не менш, як півмільона штук гребінців на рік, вартістю до 20

тис. крб. Для такої суми доводилося переробляти до 150 тис. рогів. Переробляли роги кустарі — десятиками, рідко сотнями Торго-

Шліфування гребінців на точилі.

Посередині—зразки продукції хомутецьких кустарів

В конторі Хомутецького кустарно-промислово-кооперативного Т-ва

вельним центром хомутецьких гребінців було популярне в Україні містечко—Рашівка.

Виробництво гребінців зі споживанням рогової сировини в 4—5 разів проти 50 років починав набирати характеру капіталістичного. Розбагатівши, щетинники перетворилися в великих спекулянтів і почали закуповувати рогову сировину та роздавати її для обробітки відрядно,—кустарям-віднякам. Відрядний обробіток рогу давав від 1/2 до 17 тисяч штук на рік. За сотню гребінців кустарям платили відрядно 70—80 коп., а продавали від 12—28 крб. Тижневе відрядне виробництво не більше 150—200 гребінців—давало на місяць середнім числом 6 крб. 70 коп.! В результаті—деякі з колишніх „щетинників“ до горожанської війни були майже мільонерами.

Ми сиділи в чепуренькій* новопобудованій конторі Хомутецького кустарно-промислово-кооперативного т-ва „Кустарспілка“. В добре нагрітій кімнаті було тісно, тхнуло людським потом, смужковим кожухом. Кустарі-гребінники, підходячи по черзі до конторських століків, турбувалися про одержання чергового запасу рогової сировини.

— Сергію Микитовичу! Чи мене за списком не викликали? — Іване Пилиповичу, ми вам що винні? — запитує конторщик.

— Ви не додали мені „яловичих“ рогів, — вигукує кустар. — Хведір Митрофанович знає.

— Тепер пишіть Лещенка Павла Андрійовича!

— Ви письменні? Роспишуться на векселі—пропонує бухгалтер.

— Візьміть фактуру на відпуск рогів!

— Тимошенко, береде роги? Багато винні?—Було 36 крб. повернув гребінцями—13 крб. 50 коп.

— Що, це на мені кінець? Більше не видаватимуть рогів?

— Принесли гребінці?—Приніс 200 „смику“ і добірних—100.

* *

Приваблюють око художні плакати-діаграми, що фіксують діяльність товариства. Око пробігає по свіжих діаграмах: 10.521 крб.—обіговий капітал звітного 2926—1927 р., 23.013 крб. —закупівля рогової сировини, 63.342 крб.—вторговання „гребінного“ виробництва (304.952 шт. гребінців), 127.897 шт. перероблено рогів, 4.007 крб. вторговано за рогові покидьки („рогові кінчики“—790 пуд.), 60.553 крб.—рогові стружки (6.986 пуд.), 1.861 крб. „маслак“—кістяна серцевина рогу (33.374 п.). Кооперовано кустарів (з 700 роб. рук) коло половини. З них 234 члени внесли повні паї (10 крб.). 700 кустарів при річному навантаженні роговою сировиною (1.200 тис. штук), можуть виробити 3 1/2 міль. гребінців на суму до 60.000 крб. 39—40% виробництва закуповує товариство „Кустарспілка“ 60%—інші ринки. Середній місячний зарібок кустаря—25—35 крб.

Дідівська техніка триває й досі в виробництві. Роспарюючи, роспилюючи сирець рогу, шліхтуючи рогові платівки, нарізаючи густі зубці, кустар-фахівець обробляє одну рогову платівку 12 раз. Дідівська техніка вимагає від гребінника великого хисту та добрих очей. Вже на 40—45 році фахівець залишає нарізування зубців, обмежуючись роботою, що не вимагає зіркости ока. Правда, понад 30 років тому, з ініціативи громадського діяча А. І. Смагина (видавець відомої газети „Полтавщина“) за кордону було виписано машини—їх продавали на виплат кустарям-гребінникам, але гребінне виробництво механізувало лише один процес—нарізування зубців. Механізація нарізування зубців—це крапля полекшення в гребінному виробництві.

Взагалі широкі перспективи розгорнулися б перед Хомутчанами, коли б побудувати фабрику для виробу гребінців та допоміжні підприємства, от як костопальню—для перепалювання рогових покидьків на штучне угіювання, фабрику рогових гудзиків, то що. Але дідівська техніка та наша байдужність стоять на перешкоді розвитку гребінного виробництва. А хомутецькі гребінці майже нічим не різняться від фабричного гребінця, і навіть кращі, як свідчать про це заяви з Брюсселю, куди було надіслано зразки хомутецьких гребінних виробів.

Час кооперативним організаціям пильніше поставитись до хомутчан, Хомутецьке т-во „Кустар-спілка“ б'ється, як муха в окропі, без відповідних умов для розвитку роботи.

МОГИЛА М. КОЦЮБИНСЬКОГО ВПОРЯДКОВУЄТЬСЯ

15 років тому двохтисячний жалібний похід повагом посувався у Чернігові до Болдиних гір біля Троїцького монастиря. Це ховали Михайла Михайловича Коцюбинського. Спереду їхала колесниця з численними вінками, за нею труна з тілом небіжчика, а далі знову колесниця з вінками та квітами. 10 делегатів брало участь у похороні, в тому числі 2 за кордону.

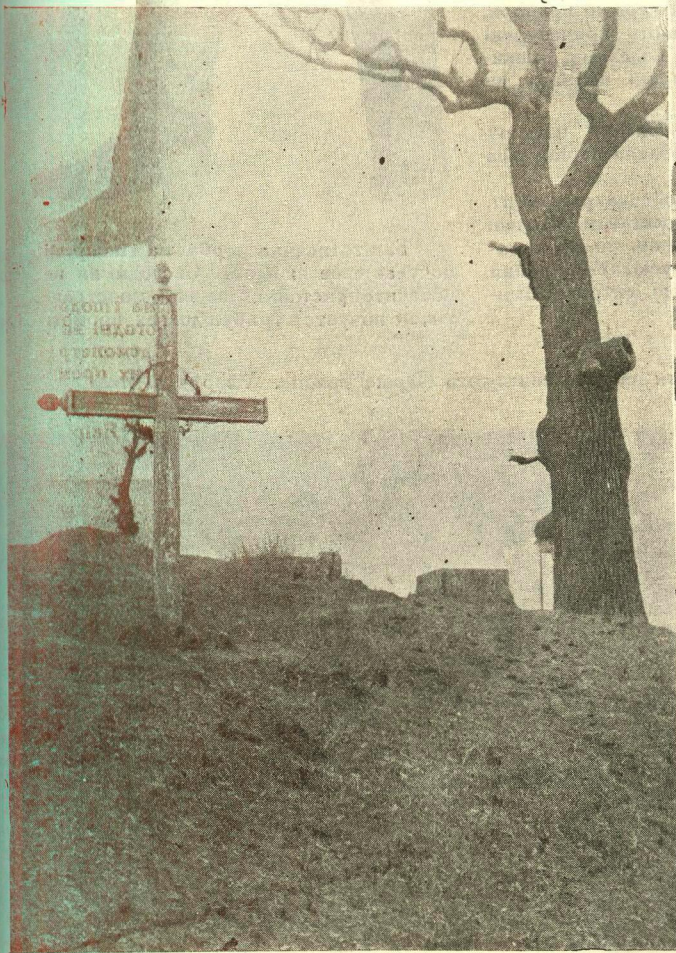
Поліція теж „готувалася“. Ще не рушав з міста жалібний похід, як поліція вже оповістила розпорядчикам похорону, що промови заборонено. Потім було заборонено нести в руках вінки. Поліція мала на меті при цьому покласти вінки на колесницю так, щоб не видно було червоних стрічок. За цим дуже ретельно поглядали спеціальні жандари, що весь час „поправляли“ вінки, підсовуючи під низ червоні стрічки. Заборонено було також співати біля могили. До сумного настрою приєдналося почуття протесту проти пригнічення, проти насильства.

На могилі було тоді ж поставлено простий дерев'яний хрест. Сучасники Коцюбинського нічим іншим не могли відзначити його могилу! Поволі могила руйнувалася. До наших днів час зберіг на хресті напис... хайло Коцюб. нсь. й. 1922 року

біля могили Михайла Михайловича поховали його дружину Віру Устимівну. Обидві могили майже зрівнялися з землею, і тільки величезний дерев'яний хрест нагадував, що тут похований письменник-атеїст, співець народного горя.

15 роковини з дня смерті Коцюбинського сколихнули Чернігівське суспільство. У місцевій пресі почали вимагати впорядкування могили. Завдяки заходам Окрвиконкому та комісії вшанування пам'яті письменника могилу почали терміново впорядковувати.

Для цієї мети Окрвиконком асигнував належну суму, збираються добровільні пожертви. Переведено вже роботи

Могила М. Коцюбинського за декілька днів до впорядкування

Новий пам'ятник могилі М. Коцюбинського

по зміцненню могил, поставлено тимчасові обеліски, замовлено Київській академії мистецтв монумент з чорного мармуру, що його буде далеко видно.

Пам'яті письменника зрештою віддано те, що належить їй за правом!

Я. Брик

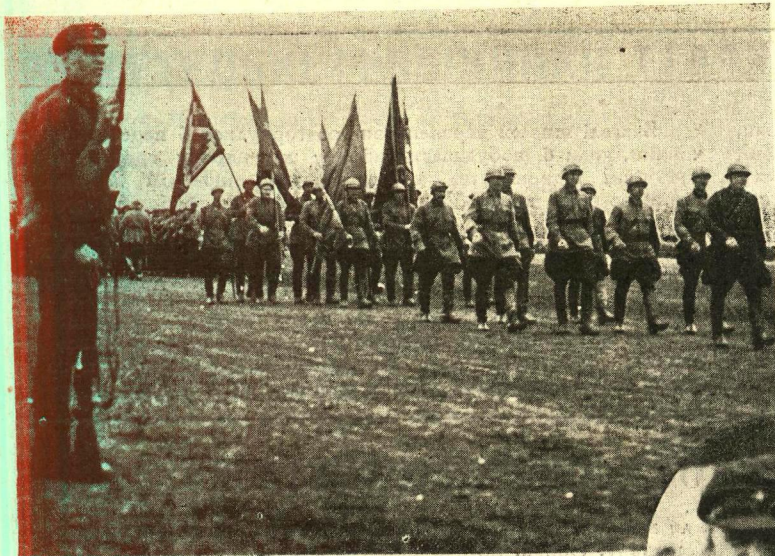

Фото А. Борисова

Т.т. Балицький і Каганович на військовому параді

ПЕРШЕ ТРАВНЯ

ВЕСНЯНИЙ дощик прибив до землі куряву. У свіжому ранковому повітрі вирушили до гіподрому численні загони робітників, службовців, піонерів, частини Червоної армії, у повному складі VII з'їзд комсомолу.

Над святковою юрбою колихаються червоні прапори, гасла, емблеми праці. Де не де рушають причепурені вантажовози, оздоблені виробничими моделями, машинами, а то й живою інсценівкою праці шахтаря чи радіотелеграфіста.

Вже здалеку можна бачити велетенську потвору Мусоліні „золоте чрево“. Майстерно зроблена карикатура викликає загальну увагу.

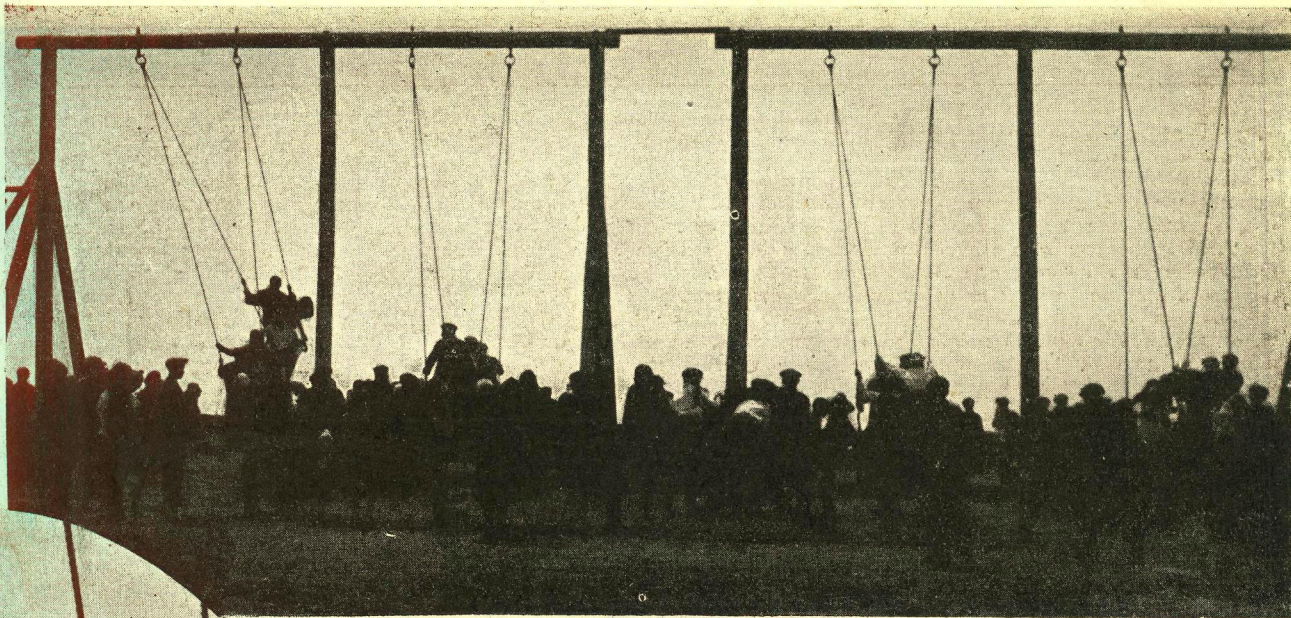
Скромний Фордзон тягне „в'язницю“—за ґратами ті, кому допомає МОДР. Далі, політичні арестанти, оточені царською жандармерією, різні Чемберлени, то-що, автомобілі з учасниками карнавалу, і по всіх усюдах—бажаний цербкооп на колесах, цербкооп з водою, ситро й лімонадом.

Багатотисячна юрба на гіподромі почуває себе як вдома. Сьогодні ви не побачите пристойних шерэг демонстрантів, не почуєте з трибун довгих промов.

Травні
страх
на
йшли
і заво
ов, р

Діти на авто святкують Перше Травня. Ліворуч т. Якір

Червоноармійці розважаються

по величезному полю. З собою принесено футбольні і гандбольні м'ячі, балабайки й гармонії, хто прийшов у спортивному костюмі, хто прийшов на велосипеді. Ніколи ще гіподром не бачив такої різноманітної, веселої діяльності.

По естрадах почалися концерти хорів і оркестрів, фізкультурні вправи, пантоміми.

Але—що таке концерт на естраді, коли сьогодні кожний сам актор. Танки, гандбол, гімнастика, бігові змагання, галасливі кавалькади велосипедистів—ось де справжній першотравневий парадний концерт.

Коло трибун—парад військам, присягаються молоді червоноармійці.

Здалека видно стройні шерехи піхоти, щітину списів кінноти, поблискують шаблі почесної варті коло прапорів.

В одному з кінців гіподрому короткий мітинг—передача нового літака К—4 ім. Калініна.

З того часу, як відповідні органи

почистили правління Укрповітрошляху, утворено було нормальні умови роботи радянського винахідника. Отже серійне виробництво літаків Калініна—краща відповідь „доброзичливцям“ радянської флоти.

Тим часом збирається карнавал—оздоблені автомобілі, різні рухомі фігури, інсценівки. Перед колонами—фанфароністи й кіннотчики, що держать плакати з поясненнями окремих сцен карнавалу.

Церобкооп на висоті.

Коло його крамниць і пересувних рундучків невинні черги.

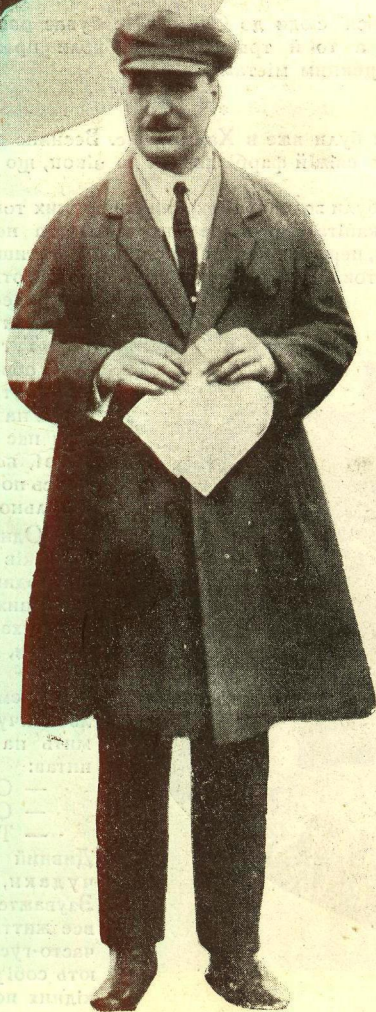
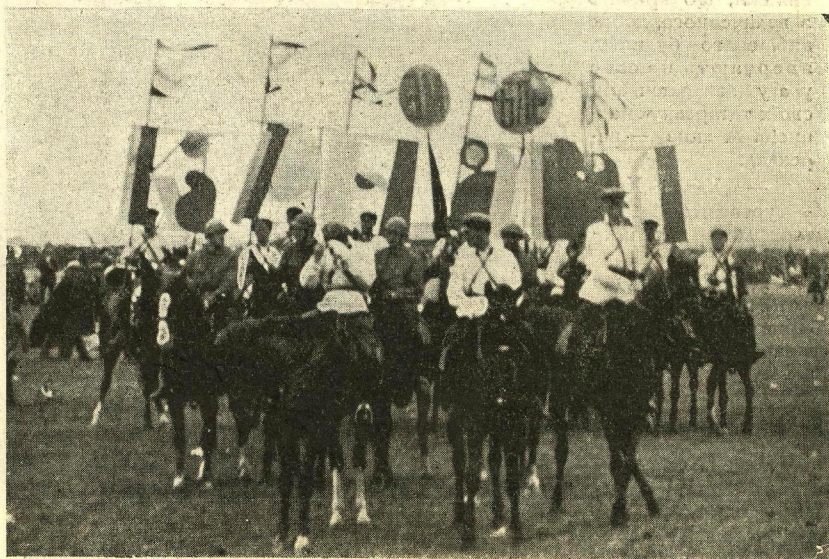
На чолі—води всіх гатунків, далі—цукерки, яблука, ковбаса, хліб.

П'яних нема, першого травня ситро забило водку.

На одинадцятому році радянської республіки ми святкували першомай по новому.

Це було першим кроком до справжнього всенароднього карнавалу.

Червона кіннота на параді. Ліворуч тов. Чубар

Будинок „Хаджі-Хане“.

ХАДЖІ-ХАНЕ

Є В ОДЕСІ Приморська вулиця. Величезним півклом охоплює вона порт від шумливого робітничого Пересипу до високої будівлі митниці. Тут із ранку, ледве позначається на світ, аж до пізнього вечора гуркотять важкі биндюги і довгезелними низками тягнуться візники з пароплаву, що тільки пришвартувався до пристані.

Тепер Приморська змінилася. Власне, все таке як і вчора, і позавчора, і десять років тому—автомобілі, ломовики, візники, що сидять на величезній купі чемоданів. Але до цієї шумливої і розмаїтої юрби порта примішалося щось нове, що тхне далекою Азією, Туркестаном. Довгополі халати, чувеки та монгольська мова виділяються серед невиразного гомону вулиці, що перетворює учорашню Приморську в квартал Азіатського міста. Крім цих людей, що здається тільки зійшли з театрального кону, все й навіть вивіски, що кричать з величезного, добре вибіленого будинку, звертають на себе увагу закарлючками своїх татарських надписів. А знизу — переклад:

— „Хаджі-Хане — гуртожиток Радторгфлота для прочан“.

Цей будинок, що перетворив зараз Приморську вулицю в азіатський квартал, цілий рік дивиться сліпими, запнутими заслоною ставень очима і тільки на один—два місяці одживає, починає одразу розмовляти всіма мовами необсяжної Азії, шматочок

якої переноситься сюди до Одеси. Це буває ранньої весни в березні, квітні, а то й травні місяці, коли правовірні їдуть поклонитися священним містам.

* * *

З ранку ми були вже в Хаджі-Хане. Весняне сонце яскраво виблискувало на свіжій фарбі дверей та вікон, що не встигнула ще висохнути.

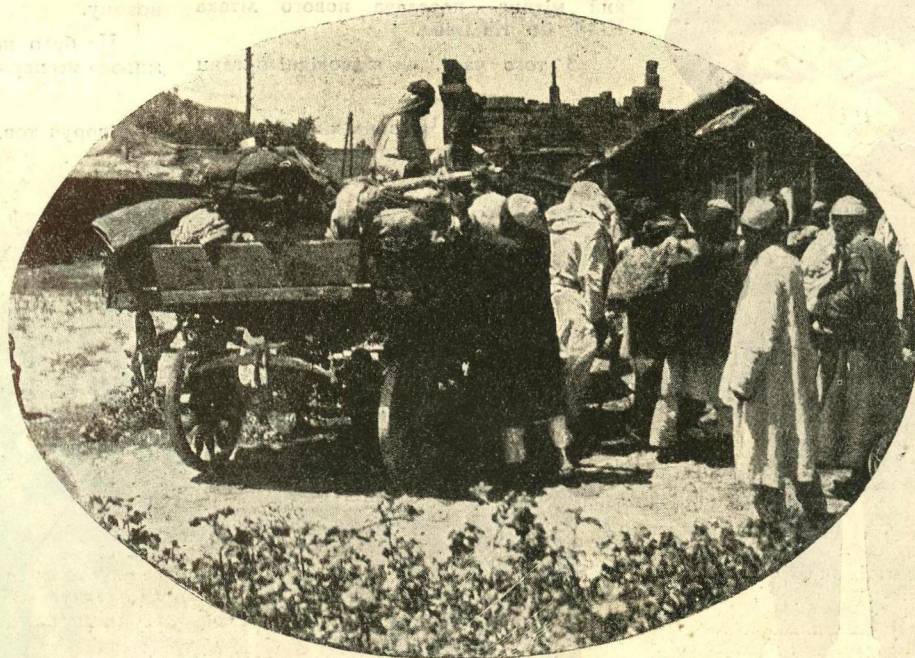
Раніш тут були величезні склепи імпорتنих товарів, а тепер Радторгфлота, капітально відремонтувавши та перебудувавши все помешкання, перетворила цей будинок у затишний та гігієнічний гуртожиток. Тут прочане, що прибувають залізницею до Одеси, очікують посадки на пароплав.

Тут у цих стінах, що обвішані таблицями та оголошеннями на незрозумілій для нас заковиристій мові, все виглядає якось по новому, оригінально та казково.

Один зі співробітників Хаджі-Хане, що водив нас по величезних залах, вкритих бухарськими килимами, побачивши з яким здивуванням оглядаємо ми цю мальовничу юрбу, що лежить на долівці, запитав:

- Озираєтесь?
- Озираємось!
- Тож воно і є...

Дивний вони наряд, чудаки, фанатики. Зауважте тільки, — все життя працюють, часто-густо одмовляють собі самих необхідних потреб. Все гроші збирають. І на

Прочане приїхали

що, запитаєте. А от тільки, щоб зробити отаку величезну виснажучу путь. Де хто з них не витримує. Бо організм, що звик до сидячого життя, не витримує важкого переїзду—тільки до Одеси вони їдуть 35 доб залізницею, на верблюдах, а потім ще 2 тижні на пароплаві. Але смерть на дорозі це для паломника найбільше щастя в цілому світі. Захорівши він нетерпляче очікує смерті,—коран, бачте, обідає кожному справжньому мусульманинові, що помре на дорозі в Меку—рай.

Цей фанатизм, ця побожність—ві це не так, цього замало, щоб визначити релігійні почуття паломника, цей—скоріше—поклон божеству, що затулило весь світ в очах мусульманина, проглядає тут у цьому.

До кімнати прочан ми зайшли за кілька хвилин до півдня. Тут можна було перевірити свого годинника. Рівно о дванадцятій всі прочане, немов то був один чоловік, послали на долівці невеличкі килимчики і ставши навколяшки почали старанно молитися. Всі вони вигинали спину перед якимось химерним божеством, а ми здивованими очима дивилися на це фантастичне, казкове видовище. Вони здавалися нам такими невеличкими, а співробітники Хаджі-Хане, члени спілки Водників, що стояли поруч з нами й дивилися на це спокійно, як на щось звичайне для них, перетворювалися в людей—велетнів, колосів.

Перше помешкання, куди потрапляють прочане в Хаджі-Хане—роздягальня. Тут вони роздягаються, скидають із себе весь одяг, здають цінності до сейфу, а всі речі й одяг—у дезинфекційну кімнату.

Друга кімната лазня. Тут вони миються після місячної мандрівки і тільки тоді одержуть свої продезинфектовані речі, становлячись повноправними мешканцями Хаджі-Хане. Таким робом хоч не хоч а доводиться весь бруд, що вони привезли

його вкупі з релігійним фанатизмом, залишити тут у лазні та дезкамері.

Не можна сказати, щоб правовірні були незадоволені отаким примусовим виконанням перших правил гігієни. Коли я, намагаючись пригадати кілька татарських слів, що мені пощастило завчити у Криму, роспитую прочан, їх застиглі обличчя немов оживають і вони, посилено хитаючи головою, повторюють:

„Гузель, гузель, бек гузель“ (гарно, гарно, дуже гарно).

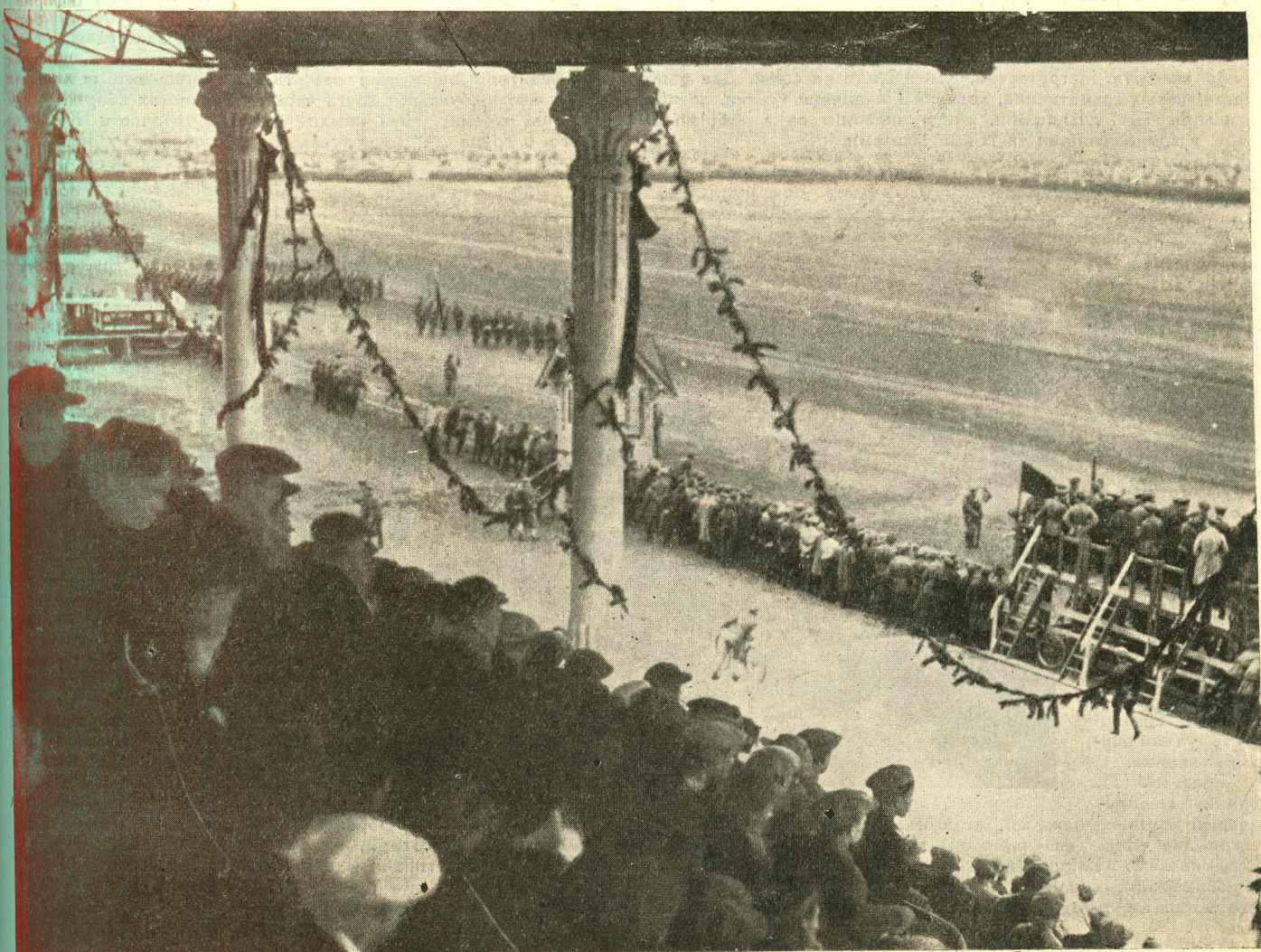
Дійсно тут у Радянському Союзі оцим людям, що здається не мають нічого спільного із нами, їм тут ліпше, ніж в Англії, через колонії якої теж лежить довгий шлях у Меку. Англіїці, що звикли панувати над цими „низькими расами“, в своїх колоніях поводяться з прочанами, мало сказати, як з тваринами, ні скоріше... як з експортно-імпортним вантажом, звичайним товаром. Що це справді так, доводить такий факт: в минулому році частина прочан, що їхали до Меки через Англійські колонії, повернулися на батьківщину через Одесу, заплативши за новий квиток, хоч у них вже були квитки на повернення через Англію.

Про це розповів нам через перекладача старий монгол, наш співбесідник, багатий купець—і це стверджує присутність його „ханум“ (жінка), яку везе із собою до Меки. Адже біднякові неприступна отака розкіш—возити до святих місць жінку, бо лише квиток коштує 650 крб. А коран ствержує, що тільки ті, хто був у Меці, може сподіватися на якийсь рай... Значить, жінкам бідняків і в цьому відмовлено. Та хіба тільки жінкам. Не всякий може оплатити отаку суму. Тому бідняки більше дбають про те щоб пославши до... рая багатіїв, влаштувати свій рай на землі. ... і влаштують.

М. Ефетів

ПЕРШЕ ТРАВНЯ В СТОЛИЦІ УКРАЇНИ

Фото А. Борисова

Військовий парад на Харківському іподромі

ДЕСЯТИРІЧЧЯ ШКОЛИ ім. М. КОЦЮБИНСЬКОГО

БУДИНОК школи: трьохповерховий, великий, пофарбований у жовтий колір—сьогодні нічим не оздоблювано. Але все ж урочистість, що панувала в школі ім. Коцюбинського з приводу влаштовуваного свята, явно почувалася і на вулиці.

Неділя—день відпочинку. Однак коло входу до школи сновигали юрби дітей, безпечно входили дорослі. Вулицю коло школи було оздоблено посадженими деревами.

З 9 до 11 ранку прибуло до школи біля 1000 чоловіка: батьків, учнів і гостей. Ходили по кімнатах, де лабораторії, майстерні, бібліотека. В бібліотеці було влаштовано куточок Коцюбинського. Він викликав загальну увагу. Гості і батьки школярів знайомилися зі школою, з успіхом учнів, з досягненнями самої школи. Ось про що вони дізналися:

В школі 370 учнів, розбитих на 22 групи. Щоб краще ознайомити учнів з окремими дисциплінами, а також дати змогу набути трудових звичок, в окремому помешканні при школі організовано майстерні. Майстерні: столярна (160 учнів), палітурна (147 учнів), кравецька (200 учнів) обслуговують потреби школи. Так, столярна майстерня, що звичайно ремонтує шкільні меблі, на день святкування ювілею влаштувала загородки для посаджених дерев, а також рями для портретів і щити для книг та лотереї. Метод занять у школі полягає не лише в викладанні дисциплін. Школа навчає своїх учнів володіти інструментом, уміти грати на сцені. Для цього організовано драматичний, хоровий і музичний гуртки, де крім вивчення самої дисципліни, учень знайомиться з історією театру, з композиторами та їхніми школами.

Громадську роботу в школі розгорнуто дуже широко. Шкільний кооператив, що налікує 305 членів, за останні 2 триместри купив на одержаний прибуток гучномовця, організував шаховий гурток, а також допомагав матеріально школі проводити окремі свята.

В чотирьох піонер-відділах тепер 220 дітей.

Недавно організовано стрілецький гурток. Школа підтримує зв'язок зі школою червоних старшин і з одною військовою частиною. Червоні армії дають учням військові знання.

Рівно об 11. години, вишукані колоннами, школярі, педагоги й батьки вирушили до театру для дітей. Тисячна колона з прапорами і плакатами:

„Вивчаймо Коцюбинського“ — нагадували столиці про Коцюбинського, говорили про те, що живуть молоді носії його заповітів та ідей, ширителі творчості великого художника.

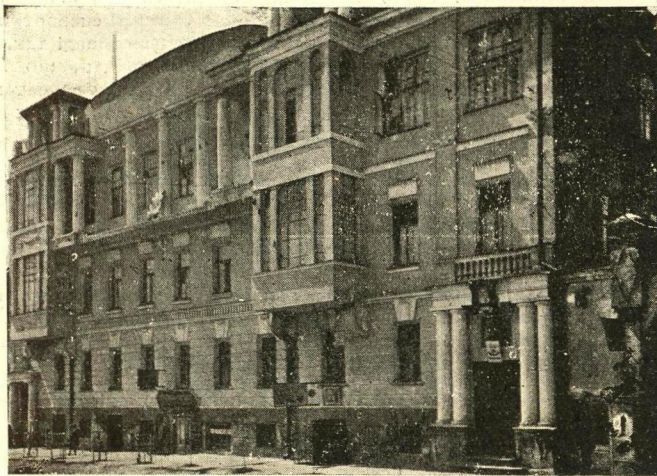
Театр було підготовлено до зустрічі гостей. Сцену було гарно оздоблено прапорами, гаслами, що м'яко й ніжно обрядали великий портрет письменника.

Коли погасло світло в залі і заграło на сцені тисячами лампок, зав. школи тов. Івашенко, він же голова ювілейної комісії, відкрив свято. До президії було обрано: оргкомісії школи і представників: міської ради, місцевому школі N дивізії, преси, в тім числі „Юного Ленінця“ і „На Зміну“.

Голова учком тов. Радченко, що виступав першим, зробив великий доклад про творчість Коцюбинського.

Потім небіж письменника, учень 4-ї групи Микола Коцюбинський, поділився з аудиторією деякими спогадами своїх рідних про письменника.

Фото „Рамая“

Заля довго не відпускала маленького родича письменника, гучними сплесками й бурхливими оваціями вітаючи живого представника великого художника, дорогого письменника близького школі — М. М. Коцюбинського.

Голова оргкомісії зробив інформаційний доклад про пророблену роботу.

Ювілейна комісія існує один місяць.

За цей час вона підготувала збірку праць про Коцюбинського. Школа виступила на радіо-станції Наркомросу...

Коли скінчилася інформація, слово взяв від імені батьків тов. Певний.

Він вітав школу, що носить ім'я письменника не лише тим,

що на дощечці-вивісці написано це. Школа заглиблює в побут населення ім'я і творчість письменника.

Аудиторія вшанувала пам'ять Коцюбинського вставанням. Жваво відбувалася друга частина урочистих зборів.

Учні окремих груп читали уривки з творчості Коцюбинського. 6 група „А“ інсценувала його ж оброблену постановку за твором „Хор“.

Фото „Рамая“

Ця постановка виявила велику і пильну роботу учнів.

Виступи хору та музичного гуртка закінчили свято школи.

В перервах у фойє було влаштовано лотерею і продаж книжок М. М. Коцюбинського. Вторговані гроші пішли на пам'ятник письменникові. До 5 годин дня учні школи ім. Коцюбинського, їхні батьки й запрошені гості, згадували в розмовах ім'я Коцюбинського. Це свято безперечно, ще більше зміцнить учнів і дасть приклад до цього учням інших шкіл не лише Харкова,

а й усієї України. Коцюбинський письменник — представник революційної інтелігенції, що віддав свої сили і працю на користь союзу робітників та селян. Його треба знати й вивчати.

Емде.

На наших фотографіях—будинок 25-ї школи ім. М. Коцюбинського та учні за працею в бібліотеці школи

НА СТОРОЖІ МОРЯ

Виставка червоної військової флоти

КОЛИ ми говоримо про Україну, ми найчастіше згадуємо—широкі поля, степи, тихі повноводні річки і ще заводи, цукроварні і підземні міста шахт та копалень. А про те, що там, на південь, де кінчаються поля й ліси, де вже немає копалень і заводів, починається безмежна гладина моря такого синього, що його звуть Чорним, ми пам'ятаємо мало. Ми іноді якось спускаємо з уваги сотні кілометрів української землі, що її обминають піняві солоні хвилі Чорного моря, ми забуваємо, що

Україна по суті морська держава, що у нас є найнебезпечніший морський кордон, небезпечний тому, що хорюючи на лихоманку злоби й зажерливості, наші сусіди викидають з верфів нові й нові пачки панцирних потвор, готових кинулися на нашу республіку, більшою в оці капіталістів. Іноді ще ми мало пам'ятаємо про те, що для того, щоб селянин міг вільно сіяти хліб на своїй землі і щоб гуркотіти, випускаючи мільйони тонн чорного золота—вугілля, сірого чавуну та блискучої стали наші радянські копальні та заводи, щоб не вдарилися до нас і не руйнували нашого господарства інтервенти, нам потрібен пильний вартовий, твердий оборонець нашого морського кордону—червона військова флота.

І ось про все це нам вирішили нагадати комсомольці—червонофлотці, що влаштували до VII з'їзду комсомолу виставку, присвячену червоній

військовій флоті. Вони вирішили нам показати, як флота охороняє береги радянської України, як навчання і техніку ми можемо противопоставити апетитам наших ворогів, як живуть і працюють наші червонофлотці моряки.

В Будинкові Червоної Армії, оздобленому яскравим прапорами, що з них кожний морською мовою визначає собою то складний наказ то просто літеру, росташувалася виставка. Нас зустрічає стальна сигара в по над 3 метри завдовжки. Це торпеда, та сама, що пінячи воду і пускаючи бульки, вривається в ворожий корабель і вибухаючи пускає в повітря його корпус. Ось у воді акваріуму, просвічуваній електричною лампою, моделі інших мін—куль з чопами, що на них напливши, теж летить у повітря необережний корабель. Такі міни розкидають під поверхню води коло берегів, біля входу до портів. Вони охороняють від супротивника небезпечні місця. Тут же показано, як виловлюють ці міни величезною сіткою, що тягнеться на поплавцях за спеціальним пароплавом—мінними траєрами. Великі плакати показують торпедні аероплани, що з височини скидають у море на ворога торпеди. А ось модель хуткохідного катера, що підібравшись тихенько до ворога, пускає міну, а сам звернувши в бік, тікає.

Про головну частину нашої військової флоти, мінкори, міноноски, підводні човни дають уявлення чудово-виконані їхні моделі. Ось, наприклад, яскрава ілюстрація розвитку морської справи, розвитку військової флоти. Кілька моделей: фінкійський корабель на двох лижах-поплавках з парусом з роґожі, еспанська каравела часів Великої Армади з незграбним парусом, коли, щоб повернути його, доводилося вибігати всьому екіпажеві каравели. Поруч них су-

часний сирій міноносець зі строгими лініями: нічого зайвого. А в скільки разів він дужчий від примхливо-вигнутої каравели, переповненої садатами в шоломах і латах.

Нагадуючи страшну водяну потвору, стоїть водолаз у скафандрі, поблискуючи темним шклом величезних очей. Перед ним його черевик. Фунтів на 20 ваги кожний, з важкими олив'яним підшвами, щоб не виплинув водолаз на гору, щоб він міг вільно ходити по дну морському.

Про життя червонофлотця, про його будні нам розповідає куточок червонофлотця, його ліжко, корковий гамак, посуд, що з нього він їсть і п'є, зразки його одягу і фотографії життя на кораблі.

Ось червонофлотці вкупі з командирами грають у шахи в червоному куточкові, ось вони в вільний час відпочивають на бакові.

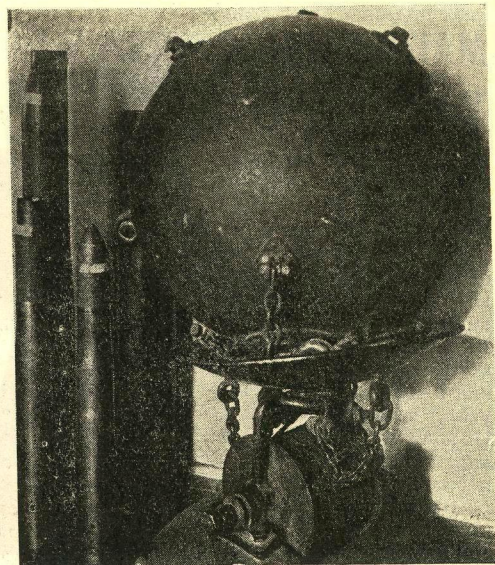
Сурово розмірене чітке життя, навчання—ось будні червоного військового флотця.

Чітко, лаконічно дають пояснення відвідувачам виставки здорові моряки червонофлотці—кращий показник сили й моці нашої флоти, бадьорости й свідомости наших червонофлотців.

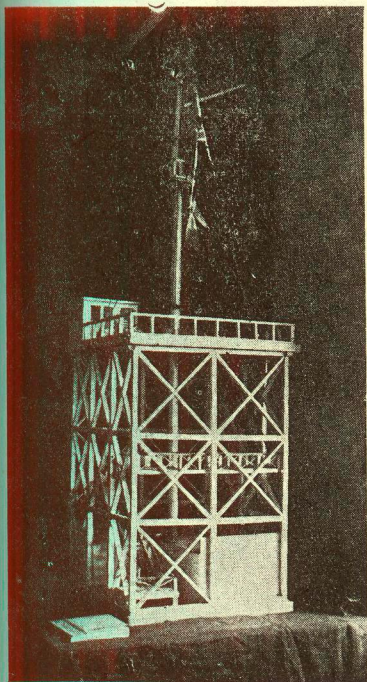
* * *

Загалом невеличка виставка справляє добре, бадьоре враження. На ній зібрано багато експонатів, що ілюструють розвиток мореплавства від найдавніших часів та його сучасний стан. Разом з тим вона нагадує нам про те, що селянин може спокійно сіяти хліб на радянській землі, що чорна військова флота пильно вартує наш морський кордон і не дозволить вдертися в нашу країну поміщикам капіталістам та чужоземним імперіалістам,

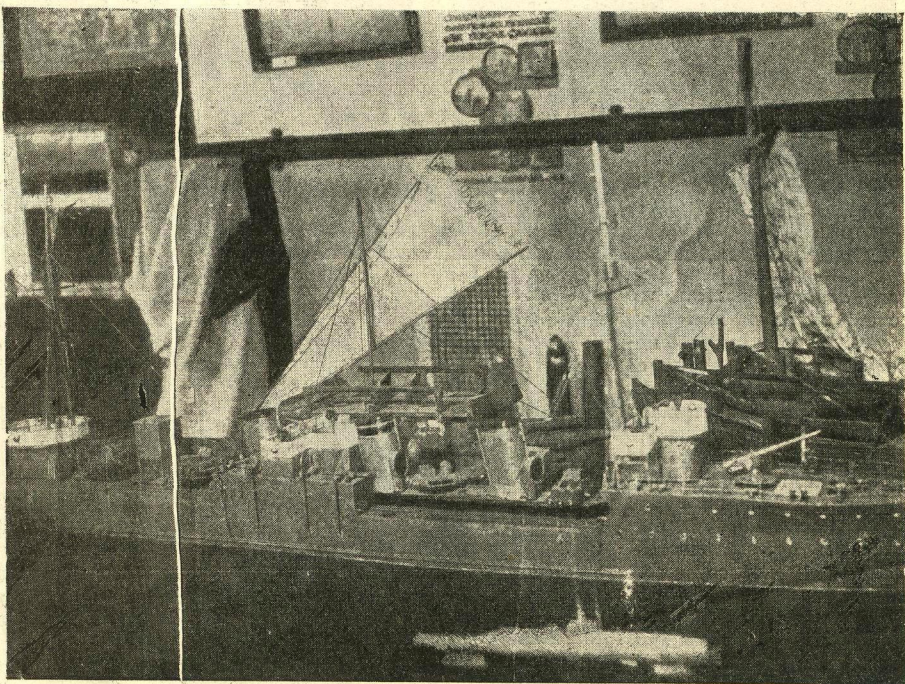
Ф. Коваль

Підводна міна

Берегова сигналізаційна щогла

Посередині модель фінкійського корабля, праворуч—модель еспанської каравели, часів Великої Армади; спереду модель сучасних військових суден

МАШИНИ ПРО ХУЛІГАНІВ

Нарис Федора Кандиби

Хитаючись на ногах з боку на бік, лаючись і вигукуючи босяцьких пісень, ідуть вони в суботу ввечері вулицею. Вовком дивляться на людей, а коли їм хтось не до вподоби, його б'ють, ріжуть фінськими ножами, а коли він упав, топчуть чобітьми. Це вони впіймають на околиці статечну людину і, побивши її, сидують куріати на паркані або плавати в куряві. Це вони, впіймавши в темному провулку жінку пізно вночі гвалтують її всією компанією, заткнувши рота брудними руками. Їх багато, а ім'я їх—хулігани.

Хуліганить і підліток-школяр, кому нікуди дівати молодих сил. Жарту ради вибиває він шибки у сусіда. Хуліганять молоді хлопці, обливаючи нафтою і підпалюючи перелякану собаку.

Але найнебезпечніший, найстрашніший—це хму-

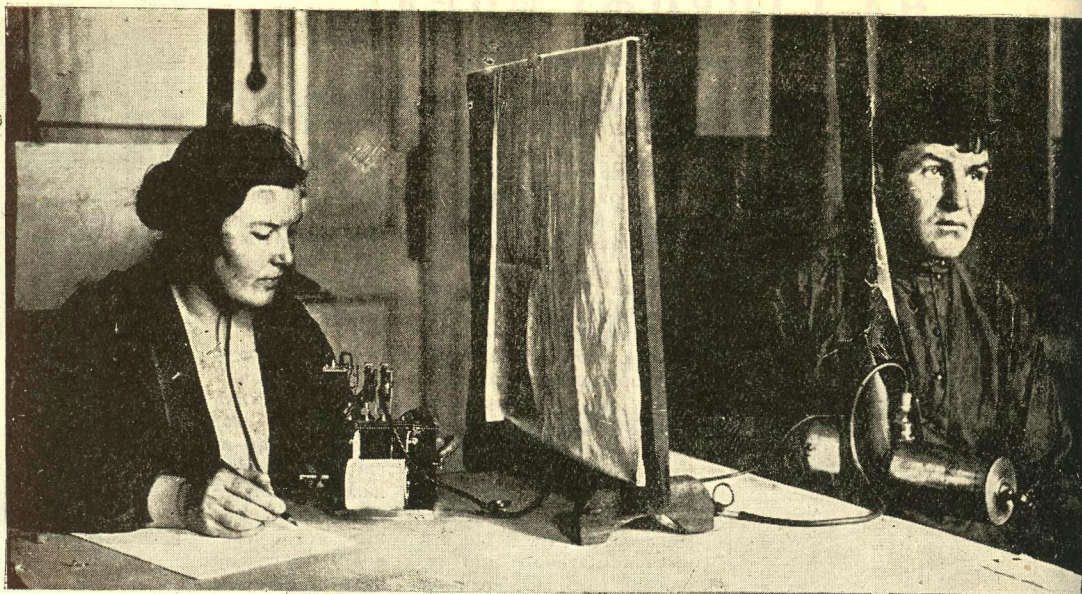

Фото А. Орловича

Окремі моменти з дослідів над хуліганіями в лабораторії проф. Чучмарьова

роки тому, коли особливо знеслася хвиля хуліганства, цим питанням зацікавилася не тільки суспільність, а й наша наука. Психофізіолог проф. З. І. Чучмарьов розпочав

рий дорослий хуліган, що спокійнісінько підходить до людини і всаджує їй ножавгруди або вбиває лопатою безборонну бабуню, що випадково зустрілася з ним.

Хто ж вони такі? Хто ці хулігани? Таке запитання приходить нам'нераз до голови, коли бачимс негмамовних хуліганів. Може це нижчий сорт людей—природжені злочинці? А може їх скривдило суспільство і, хуліганячи, зневажаючи його, протестують вони проти зазваної кривди, проти зневаги? А може хулігани—просто люди з хорюк психікою або хорим тілом? Два

опрацьовувати це питання в українському психоневрологічному інституті. На протязі кількох місяців день-у-день у його лабораторії і в бупрах пильно й старанно провадив він досліди і вивчав хуліганів, найзапекліших і злісних.

В лабораторії проф. Чучмарьова тісно. Шахи, пліщі, столи наставлено складними приладами, машинами й апаратами з хитрими назвами. Професор оповідає.

Поведінку людини зумовлює соціальне оточення, впливаючи на її фізичну і психічну організацію. Тут ми перекладаємо поведінку й почування людини на докладну мову цифр, машин і апаратів. Ми вивчаємо розум, почування, волю і здатність людини.

В кріслі сидить собі спокійно людина, над ким провадиться дослід. У віконці в стіні подають смачний бутерброд, а рівночасно деренчить електричний дзвінок. Досліджуваній їсть бутерброд, у нього вилучається слюна і проходить скляною капсулью, примочованою до язика, в скляну рурку, де вимірюється її кількість. Дають ще кілька раз бутерброд і знову деренчить дзвінок. А потім просто дають дзвінок, але вже без бутерброда. Коли у людини все ж таки з'являється слюна, значить, її нервовий апарат устиг встановити зв'язок між дзвінком і їжею, що на неї вилучається слюна. Іншими словами, в людини настає умовний рефлекс. З того, скільки слини у неї вилучалося на їжу, роблять висновок про його голод, про те, як міцний у нього умовний рефлекс, як зв'язує його мозок навколишні явища. Те, скільки і як швидко вилучається у людини слюна, іншими словами, як відбуваються у неї умовні рефлекси, свідчить про роботу найважливішої частини мозку — кори, свідчить про обдарованість.

Довгі досліди над хуліганами показали, що це зовсім не нижчі люде. Навпаки, хулігани взагалі — нормально обдаровані середні люде. Що правда, їх пригнічує бупр, де вони ніколи не зближуються з простими злочинцями, тримаються осторонь і завжди залишаються чужими. Про те, що бупр, де прості злочинці почувають себе цілком гаразд, так пригноблює хуліганів

свідчить дуже велике зниження сил їхніх умовних рефлексів. Вони, наприклад, виділяють на їжу в середньому п'ять раз менше слини, ніж нормальні люде. Що пригнічує хуліганів, в'язниця чи їхня природа, вияснять остаточно далші досліди.

Щоб довідатись, чи не скривджено хуліганів життям, досліджуються їхні асоціації. Хуліганові зодягають на руку спеціальний апарат, що записує пульс, другий апарат записує його дихання, а ще один апарат — гальванометр — вимірює електричний струмінь, що його вилучає його тіло. Від того, як себе почуває людина, і від того, що вона робить, струмінь цей міняється. Включивши хулігана в ці апарати, починають говорити різні слова і просять його відповідати на кожне з них іншим словом, що прийде йому в голову. Слова добирають з різних галузей життя. Коли слово схвилює хулігана, він не скоро відповідає на нього іншим словом, міняється його пульс, його дихання, струмінь, що вилучає його тіло, а це все записують апарати. Асистент читає слова: село, ліс, річка — хуліган спокійний, вони його не хвилюють, вони приймні для нього. Далі: партія, комсомол, радянська влада — і це не хвилює хулігана, у нього нема ніякої душевної рани, зв'язаної з партією, комсомолом або радянською владою; він нічого не має проти них, виходить — він не через конфлікт з ними став хуліганом.

Тут йому подають інші слова: лопата (цей хуліган убив лопатою старуху), міліціонер, свищик. Скаче пульс, переривається дихання, виразно хитається струмінь і хуліган довго не може відповісти на ці слова. Вони його глибоко неприємно хвилюють, вони відкривають його душевні рани. І ще слова: бупр, в'язниця, ґратки, вартовий, присуд — він не може слухати спокійно, ув'язнення в бупрі дуже пригнічує його.

Висновок ясний. І тут хуліган показує себе, як середню нормальну людину. Він не ворог суспільства. З природи своєї (звичайно, ми тут не говоримо про його вчинки) він навіть не є антисоціальний. Він глибоко пригнічений своїм злочином і тим, що сидить у в'язниці.

ПЕРШОТРАВНЕВЕ СВЯТО В СТОЛИЦІ УКРАЇНИ

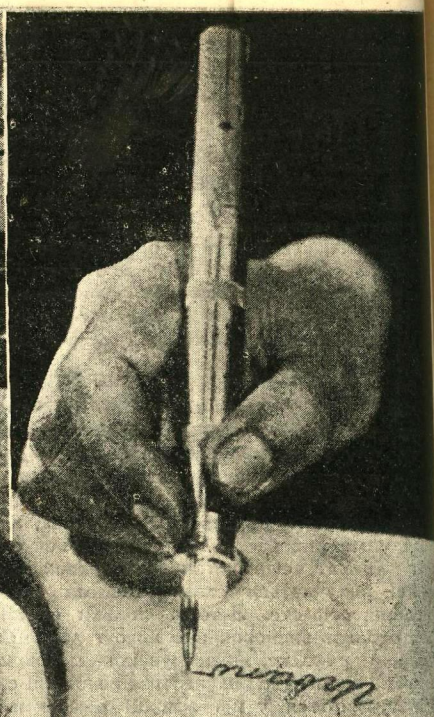
Фото А. Роботнова

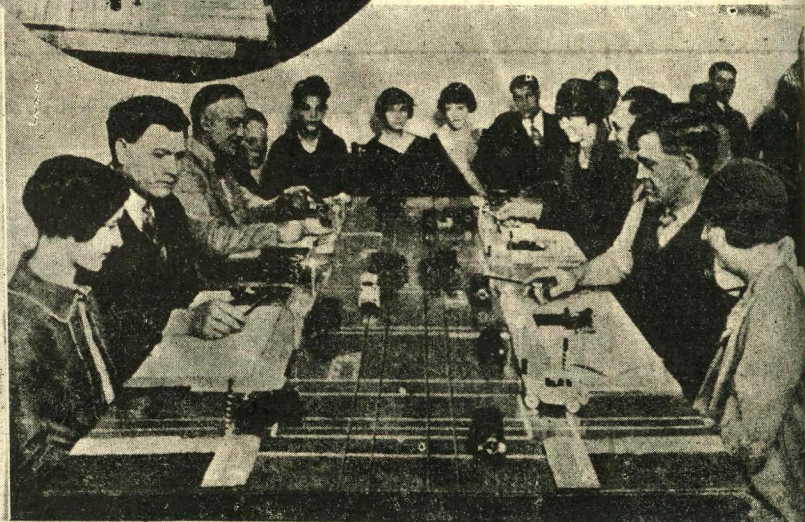
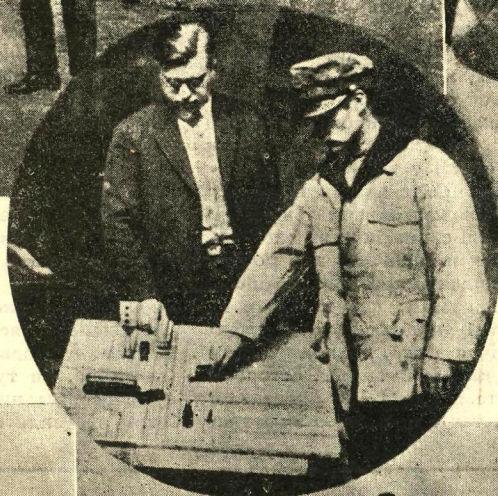
Карнавал. Деталь фігури СРСР. Українець-селянин

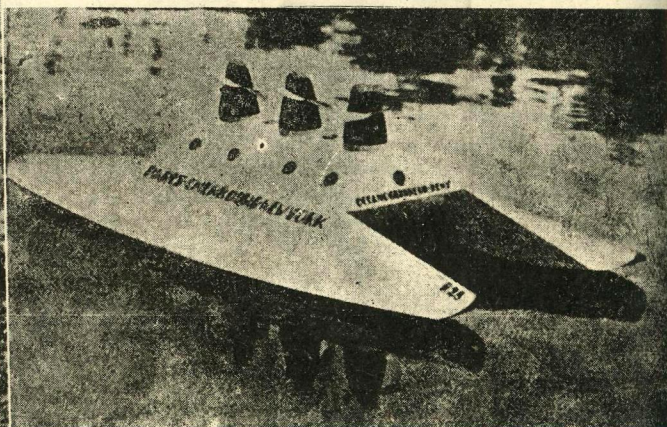
Італійський пілот Бернарді, що побив свій власний рекорд—479 кілометрів на годину. Цими днями він досягнув надзвичайної худкості—513 кілометрів на годину

Дуже зручний кишеньковий олівець, сполучений з електричним ліхтариком, що дозволяє писати в темряві

По вулицях великих міст автомобілі рушають безупинним потоком. Отже молодих шоферів у Чикаго спершу навчають керувати авто-машинами на невеликих моделях

Два нових прилади для руху по воді: трьохколений велосипед, що досягає худкості понад 12 кілометрів на годину і французький глісер нової конструкції, що повинен за 60 годин пропливти з Парижу до Нью-Йорку. Зараз його випробується на Сені. Ліворуч (жінка з гармонією),—американці домудрувалися до механізації... звичайної гармошки. Показана на малюнку гармонія не що інше, як механічне піаніно в зменшеному вигляді

ПЕРШЕ ТРАВНЯ

РАДЯНСЬКА фізкультура— здобуток мільонів робітників і селян вільного Радянського Союзу.

І коли ми святкуємо перше-травневе свято, коли трудящі демонструють свою єдність перед усім світом, фізкультурні осередки—прекрасні паростки нового побуту—демонструють свої досягнення.

Харківські фізкультурники відсвяткували 1 травня поточного року організовано. Ще 29 і 30 квітня, під час районних масових гулянок їхні виступи, матчі та спортивні вправи були одною з кращих частин програми гулянок.

Першого ж травня, коли полилися вулицями на гіподром робітники з червоними хвилями прапорів, яскравими клаптиками серед цього стотисячного людського моря відзначалися загони фізкультурників.

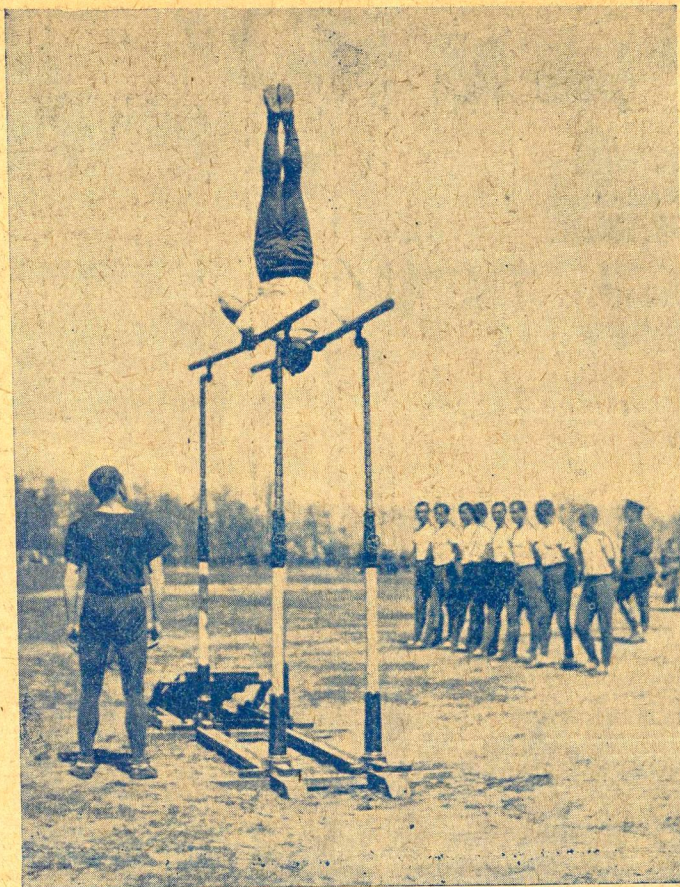
І на гіподромі, коли відбувалися паради віськ, першотравневих прапорів і гасел, карнавал то-що, коли розпочалися хорові виступи артистів та інш., звернули на себе увагу фізкультурники.

Виступаючи одночасно на 6 трибунах-платформах, вони вразили глядачів могутнім ритмом міцного тіла.

Закінчилися виступи і веселий сміх розлягся на величезному майдані: фізкультурники розпочали спортивні розваги.

Так, лише розпочали, бо учасниками розваг були всі, хто був на майдані.

В одному місці відбуваються перегони в лачтухах і як не сміятися, коли кожної хвилини якийсь з учасників таки за-

Вправи червоноармійців

Фото „Ратау“

у ФІЗКУЛЬТУРНИКІВ

плутається ногами в лантусі, розгублено хапається руками за повітря, падає, знову схоплюється і поспішаючи до певного місця, щоб дістати перемогу, кілька разів знов летить сторч.

В інших місцях перегони з крашанками.

Кожному з учасників дається ложку з крашанкою треба першим прибігти до фініша. Зрозуміло—летять крашанки, падають самі спортсмени, що, зосередивши всю увагу на ложці, не помічають стежок.

Проте, з якою погордою дивиться навкруги який небудь літній аматор спорту, коли йому пощастить прибігти першим, не розбивши „тендитної“ ваги.

Але особливо смішно було дивитись на учасників гри „розбивання глечиків“.

На землю ставлять звичайного глиняного глечика, потім тому, хто бажав спробувати свою спритність, зав'язують очі. Далі його підводять до глечика і він мусить з зав'язаними очима, відійшовши на певну кількість кроків, повернутися і палицею розбити глечика.

— Так це ж дуже просто. Ну що т, т важкого,—скарикує хто небудь.

— Просимо, товаришу,—звертаються до нього ініціатори і за кілька хвилин завзятий „юнак“, або „дядя“ під загальний сміх та підбальорювання веселої публіки немилосердно гатить землею палицею, а глечик спокійнісінько лежить за кілька кроків від небезпеки.

О. Ш.

Редактор Е. Касяненко

Видавництво „Вісти ВУЦВК“

ЖЕЛАЕТЕ СОХРАНИТЬ ЦЕННОСТЬ ВАШЕГО ИНСТРУМЕНТА—

Производственная ЧАСТЬ ГОСМУЗПРОФШКОЛЫ

Харьков, ул. К. Либкихта, (бывш. Сумская) 34.

ПИАНИНО, РОЯЛЕЙ Настройка 4 руб., ремонт из лучших материалов, полировка, покупка, продажа, комиссия, консультация, поручения имогородних, выезд в провинцию. РАССРОЧКА. домр, мандолин, гитар. Клубам, школам, детдомам, воинским частям—скидка. Поступили в прод. рояли и pian. лучш. фирм,

Ремонт балалаек, воинским частям—скидка. Поступили в прод. рояли и pian. лучш. фирм, СВОЕВРЕМЕННО РЕМОНТИРУЕТЕ В НАШЕЙ МАСТЕРСКОЙ.

СПЕЦИАЛИСТ ОРТОПЕДИЧЕСКОЙ ОБУВИ

Я. Л. КОНДРАТЬЕВ

ХАРЬКОВ, УЛИЦА СВЕРДЛОВА № 17.

ПРИЕМ ЗАКАЗОВ ОБУВИ НА БОЛЬНЫЕ И УРОДЛИВЫЕ НОГИ. ЗДЕСЬ ЖЕ ПРИНИМАЮТСЯ
== ЗАКАЗЫ НА ИЗЯЩНУЮ ОБУВЬ ==

КООПЕРАТИВНАЯ АРТЕЛЬ „АРТХЛЕБ“

ПРАВЛЕНИЕ: ГОРОД ХАРЬКОВ—КООПЕРАТИВНАЯ, № 14.

ПРОИЗВОДСТВО БУЛОЧНЫХ И КОНДИТЕРСКИХ ТОВАРОВ

Предлагает всем кооперативным и общественным организациям свои кондитерские изделия и французские булочки по ценам, установленным УПОЛНАРКОМТОРГОМ. Условия расчета—льготные, со скидкой

Правление „АРТХЛЕБ“.

В = С = Е = М

ГОСУДАРСТВЕННЫМ
КООПЕРАТИВНЫМ И
ЧАСТН. ОРГАНИЗАЦ.

**Запомните, что самые ЛУЧШИЕ
и ДЕШЕВЫЕ ЗЕРКАЛА**

**имеются на вновь открытой государ-
ственной зеркальной фабрике**

„Красный зеркальщик“

при Харьковском Комборме

Адрес: Дмитриевская 19, телефон 46-51

1-я В ХАРЬКОВЕ СПЕЦИАЛЬНАЯ
ЛАБОРАТОРИЯ

„ДИЕТИЧЕСКОЕ ПИТАНИЕ“

Натуральные, лечебные, очи-
щенные и профильтрованные

ПИВНЫЕ ДРОЖЖИ

ЕЖЕДНЕВНО СВЕЖИЕ

(жидкие и в таблетках)

Вернейшее средство от малокровия,
фурункулеза, чирей, прыщей, нарывов,
худосочия, неврастении, кишечных и др.
заболеваний. Признано лучшими про-
фессорами Ленинградск. клиник и больниц.

— Отпускаются —

по рецептам и без рецепта врача.
Харьков, ул. Свердлова, (б. Екатерино-
славская) № 19. Иногородним высыл.
в таблетках не менее 12 трубок при
зататке в 2 рубля.

БЕРЕЗОВСКИЕ МИНЕРАЛЬНЫЕ ВОДЫ

(В 16 ВЕРСТАХ ОТ ХАРЬКОВА)

ПОСЛЕ КАПИТАЛЬНОГО РЕМОНТА ОТКРЫВАЮТСЯ 15 МАЯ

КОНСУЛЬТАНТАМИ
СОСТОЯТ:

проф. Гринштейн А. М.

проф. Зорохович Г. М.

д-р Йозефович А. В.

пр.-доц. Коган-Ясный В. М.

пр.-доц. Кричевский С. А.

проф. Кудинцев И. В.

проф. Лишиц М. И.

по.-доц. Маклецов И. И.

д-р Спиваков Б. И.

проф. Файншмидт И. И.

д-р Френкель М. А.

проф. Черников Е. А.

проф. Якушкин С. Г.

ПОКАЗАНИЯ: Заболевания мочевых путей, обмена веществ, желудочно-кишечные, веге-
тативные неврозы, анемии

ЗАПИСЬ БОЛЬНЫХ ПО ПОКАЗАНИЯМ ВРАЧЕЙ ПРОИЗВОДИТСЯ В ОКРЗДРАВЕ, КОМНАТА № 2

ВНИМАНИЮ

ДОМАШНИХ ХОЗЯЕК, ЛЕЧЕБНЫХ и ПРАЧЕШНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ!!!

Выпускаемый гострестом Харгосхимкомбинат

СТИРАЛЬНЫЙ МЫЛЬНЫЙ ЩЕЛОК „ЭКОНОМИЯ“

(6. УКРАИНКА)

содержащий обильное количество жиров

ЦЕЛИКОМ ЗАМЕНЯЕТ МЫЛО и ЩЕЛОК, сохраняет белье и придает ему исклю-
чительную белизну при незначительной затрате труда и времени. Для удобства лечеб-
ных заведений, прачешных и яслей трестом выпущен указанный **МЫЛЬНЫЙ ЩЕЛОК**
в 4 кил. пачках по 30 коп. за килограмм.

Высокое качество настоящего **МЫЛЬНОГО ЩЕЛОКА** подтверждено многочисленными
анализами институтов им. Карпова в Москве прикладной химии и товариспытательной
станции Харьковского Технологического Института.

При точном соблюдении способа стирки, указанного на

:: :: коробках, получите исключительный эффект :: ::

ХАРГОСХИМКОМБИНАТ.

Цена
снижена]
400 грамм 17 коп.
ТРЕБУЙТЕ
ВО ВСЕХ МАГАЗИНАХ
ЩЕЛОК и ТПО
Остерегайтесь
подделок!

Цена
снижена
350 грамм 11 коп.
ТРЕБУЙТЕ
ВО ВСЕХ
АПТЕКАХ и МАГАЗИ-
НАХ САНИТАРИИ и ГИГИЕНЫ
Обращайте внима-
ние на нашу
марку!